

7.8.2017

לכבוד,
חברי המועצה הארצית לתכנון ולבניה
דרך מזכירות המועצה
בפקס: 02-5670325
ובמייל: TI-arzi@iplan.gov.il

שלום רב,

הנדון: דיון ב"צו התכנון והבניה (פטור מהיתר ומתכנית לצורך מגורים זמניים לפזורת אום אל חירון) (הוראת שעה), תשע"ז-2017"

בעקבות הדיון הצפוי במועצה הארצית לתכנון ולבניה (להלן: "המועצה") מחר, 8.8.2017, לפי סעיף 266ה(ב) לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה – 1965 (להלן: "החוק"), ובשם הוועד המקומי של הכפר אום אלחיראן, הרינו לפנות אליכם בעניין שבנדון כדלקמן:

1. נבהיר כבר בתחילת מכתבנו, וכפי שנמסר לנו על ידי הוועד המקומי בכפר אום אלחיראן, כי הצו המבוקש לא תואם עם מי מנציגי התושבים בכפר והוא מנוגד לעמדת התושבים, לפיה לא יסכימו למעבר למגורים זמניים אלא רק לפתרון צודק וקבוע לנושא שעל הפרק. המצג שהוצג על ידי הרשות להתיישבות הבדואים בדברי ההסבר לצו איננו משקף את המציאות ואיננו נכון. מדובר במהלך כפוי ואם אכן יוצא צו כמבוקש, יהיה זה צו גירוש במתכונת חדשה.
2. הצו המבוקש איננו עומד בתנאי חוק התכנון והבניה ואין לשר האוצר או למועצה הארצית, כל סמכות ליתן ו/או להמליץ על מתן צו כאמור. סעיף 266ה הנ"ל "נדרש במקרים שבהם בעת ביצוע פרויקט לאומי או פרויקט בעל חשיבות כלל מחוזית, נדרש ביצוע מהיר של עבודות זמניות או שנדרשים שימושים זמניים, אשר הבקשה המקורית להיתר לא כללה אותם או כאשר התכנית התקפה החלה על הקרקע אינה מאפשרת אותם. במקרים אלה מעוכב הפרויקט עד להסדרה סטטוטורית המאפשרת את ביצוע העבודות הזמניות או השימושים הזמניים. לפיכך מוצע לקבוע הוראה זו שתאפשר את ביצוע העבודות או את השימושים כאמור, בכפוף לתנאים שייקבעו בתקנות." כך הובא בדברי ההסבר להצעת הסעיף הנ"ל.
3. ואכן, עיון בצווים אשר הוצאו מכוחו מלמד כי עניין לנו בפרויקטים בעלי חשיבות לאומית כגון תשתיות דלק (צו התכנון והבניה (פטור מתכנית ומהיתר להנחת צינור דלק זמני למיקשר הדרומי הסמוך לנמל אשדוד) (הוראת שעה), תשע"ה – 2014 (ק"ת 7438 עמ' 74)), תשתיות חשמל (צו התכנון והבניה (פטור מתכנית ומהיתר להצבת תחנת משנה ניידת), התשע"ו – 2016 (ק"ת 7710 עמ' 2222; ק"ת 7748 עמ' 400)), הצבת מיגוניות כנגד מתקפות טילים (צו התכנון והבניה (פטור מתכנית ומהיתר להצבת מיגוניות ולשימוש בה) (הוראת שעה), תשע"ד – 2014 (ק"ת 7409 עמ' 1648; ק"ת 7413 עמ' 1672)).

4. הנה כי כן, הצו המבוקש מנוגד לתכלית סעיף 266 לחוק ואיננו עומד בתנאיו, מה גם שהוא מתבקש בניגוד לרצון התושבים, כאמור.

5. נוסף, כי המלצה למתן הצו הנדון תשרת מטרת גזעניות לפיהן מתבקש צו למעבר של תושבי אום אלחיראן על מנת לשכן במקומם "גרעין ההתיישבות" חירן, המאוגד כאגודה שיתופית (חירן – אגודה שיתופית חקלאית להתיישבות קהילתית בע"מ) ליישוב יהודים בחירן. חברי הגרעין מאוגדים באגודה שיתופית אשר מטרתה העיקרית הוגדרה "לתכנון, להקים, לקיים ולנהל ישוב קהילתי כפרי יהודי תורני ברשות המקומית מיתר, שיהא מבוסס על ארגון חבריו כקהילה המקיימת שיתוף בין חבריה..."¹; "להבטיח בכל דרך יעילה את השמירה על אופי הישוב ואורח חיים כפרי קהילתי תורני ברוח ערכי היהדות האורתודוקסית."² אי לכך, קובע סעיף 5 בתקנון ההתאגדות של האגודה השיתופית את תנאי החברות כדלקמן:

"יכול להתקבל כחבר באגודה רק אדם, שאושר על ידי ועדת הקבלה, ואשר נתמלאו בו כל סגולות הכשירות המפורטות להלן:

5.1 יהודי אזרח ישראלי או תושב קבע בישראל, השומר תורה ומצוות לפי ערכי היהדות האורתודוקסית [...]

== מצ"ב העתק מהתקנון של האגודה השיתופית כנספח א'.

6. נבהיר, כי תקנונה של האגודה השיתופית הנ"ל גם מנוגד להחלטת המועצה הארצית לתכנון ולבנייה אשר ניתנה במסגרת הערר לדחיית התנגדויות תושבי אום אלחיראן לתכנית המתאר של חירן, ובה נקבע, כי "מדובר בישוב המיועד לאוכלוסייה הכללית. הדברים ברורים במסגרת הנוכחית, היא שלב התכנון. אמנם, שלב השיווק אינו מענייננו, אך לכאורה, לעת שיווק המגרשים והקצאת הזכויות בשטח התכנית המפורטת (שלב א') (כמו גם בכל שטח עתידי אחר בתחום החלק המתארי בתכנית לעת שיאושר בו גם תכנון מפורט), ובהתאם להלכת **קעדאן**, תעמוד בפני העוררים, כמו גם בפני כל בני מגזר או ציבור אחר, בכפוף לכל דין, האפשרות לרכוש מגרשים ולגור ביישוב החדש, המיועד לאוכלוסייה הכללית (בדומה למשפחות בדואיות רבות המתגוררות בבאר-שבע, בעומד, במיתר, בלהבים, בגבעות בר וכו')."³

7. מלבד היותו מנוגד לעקרונות השוויון ולפסיקה מפורשת של בית המשפט העליון (בג"ץ 6698/95 **קעדאן נ' מינהל מקרקעי ישראל**, פ"ד נד(1) 258, פס' 23 (2000)), התקנון הנ"ל גם עומד בניגוד להתחייבויות המדינה בפני בית המשפט העליון בהליכי הפינוי כנגד תושבי אום אלחיראן ולהחלטת בית המשפט בעניין. במסגרת ההליכים הנ"ל (רע"א 3094/11 **אבו אלקיעאן נ' מדינת ישראל** (פורסם במאגרים, 05.05.2015) הבהירה המדינה כי "היישוב חירן מתוכנן כיישוב כללי, שבו יכול להשתלב כל ישראלי מכל עדה ודת, אך אין רצון לעודד כל הפרדה על רקע הבדלים שכאלה. מטעם זה, אין רצון להקים מראש שכונות נבדלות לבני עדות שונות. הותרתם של מבני המבקשים כ"שכונה" בדואית בלב היישוב, תפגע מאוד במרקם היישובי ובאופיו. מאידך, יישוב כללי גם אינו מתאים לזה הרוצה להתיישב ביישוב בעל מאפיין דתי, עדתי, חמולתי או שבטי, או לזה המבקש לשמר אורח חיים בדואי. התיישבות ביישוב כללי הזה בעלת משמעות רבה מבחינת כלכלית, חינוכית, תרבותית וחברתית."⁴ ולפיכך, קבע בית

¹ סעיף 3.1 לתקנון.

² סעיף 3.2 לתקנון.

³ החלטת ועדת המשנה לעררים של המועצה הארצית לתכנון ולבנייה בתכנית מס' 107/02/15 ישוב פרברי חירן (ערר 12/12) פס' 90 (מיום 27.09.2012).

⁴ רע"א 3094/11 **אבו אלקיעאן נ' מדינת ישראל** הודעה מטעם המשיבה פס' 21-22 (05.10.2014).

המשפט העליון, כי הישוב המתוכנן אינו מונע מבני הפזורה להתגורר בו, אלא הוא מתוכנן כישוב בעל אופי כללי ולא ישוב בדואי, על כל המשתמע מכך מבחינה תכנונית; כל החפץ להתגורר בחירן רשאי לעשות כן, בכפוף לכל דין ובתנאים הקבועים לכך..."⁵

8. לא זו בלבד, אלא שאף דעת הרוב בבית המשפט העליון המליצה למדינה לשקול לתת סעד לתושבי אום אלחיראן בדמות מגרשים בחירן: "ועוד, לדעתנו ראוי שהמשיבה תשקול באורח מתאים והוגן שאותם תושבים שיוכחו כי הם מן "הגרעין ההיסטורי" של מי שהגיעו למקום – אום אלחיראן – כבני רשות, יקבלו הטבה מסוימת במסגרת מכרזי השיווק בישוב החדש חירן"⁶

לאו כל האמור לעיל, מתבקשת בזאת המועצה הארצית לדחות את הבקשה להמליץ לשר האוצר להוציא צו כאמור, ולחילופין, לדחות את הדיון בנושא על מנת לאפשר לתושבי הכפר להתארגן ולזמן את נציגי התושבים מבעוד מועד על מנת להציג את עמדתם בפני המועצה הארצית בדיון בעניינם.

בכבוד רב,

סוהאד בשארה, עו"ד

---

⁵ עניין אבו אלקיעאן, לעיל ה"ש 4, בפס' לז לפסק דינו של כב' השופט רובינשטיין.
⁶ שם.